

మమనా

సవ్వనాచ

అవి నా ట్రైనింగ్ రోజులు. నా విద్యార్థి జీవితమంతా మా అత్తగారి ఇంట్లోనే గడిపాను. ప్రత్యేకమైన అనుభవాలు నా కా రోజుల్లో కలుగలేదు. అసలు అనుభవమంటే యేమిటో నా ట్రైనింగ్ జీవితంలోనే తెలుసుకున్నాను నా రెండేళ్ళ శిక్షణా జీవితంలోను మొదటి సంవత్సరం హాష్టలులోనే గడచిపోయింది. అప్పుడు నాది యాంత్రిక జీవనం క్రిమికేషన్ల ద్వారా వంతంగా ఆతికీంచుకునే కాలమది.

మొదటి సంవత్సరంలోనే మంగపతితో నేస్తం కుదిరింది. మంగపతి పొట్టివాడు. ప్రతిరోజూ తీవ్ర వ్యాయామము చేసేవాడు కండలు తిరిగిన అతడి శరీరం చూర్డానికి భయంకరంగా వుండేది. ముఖం ఆదో నమానగా వుండేది. నాకు పాటలంటే చాలా ప్రీతి. నేనూ కాస్తోహాస్తో పాడగలను; ఆ అభిరుచి మాకు నేపొన్నీ కదిర్చింది.

మంగపతిది అదే టౌను. స్కూల్ ఫైనల్ ప్యాస్సై ఉద్యోగస్వేచ్ఛలో నలవ

త్సరాలు దొడ్లన్నాడు. మా హాష్టలు టౌనుకు దివరగా వున్నా. రోజూ నా దగ్గరకు వచ్చేవాడు. రోజూ పాడుమని. 'నన్నుడిగేవాడు' పాడితే పాడేవాడివి లేకుంటే లేదు. ఆ యే దరిదివి అర్థం చేసుకోవాలని నే నెక్కువగా ప్రయత్నించలేదు. కనుక అతడిని గురించి ఏ విడిమైన అభిప్రాయమూ నాలో కలుగలేదు.

మాకు వేసవి సెలవు రిచ్చారు. నన్ను సాగనంపడానికి ఆ రోజంతా నాతోనే వున్నాడు మంగపతి. నిజంగా మంగపతికి దూరంగా పోవడానికి నాకూ బాధ గనే వుంది.

'మంగపతి! నేను వచ్చేలోగా ఒక గది చూసి వుంచవోయ్' అని చెప్పాను. అతడు చూగగా తలవూపాడు. బస్సులో కూర్చున్న నాకు 'టాటా' చెబుతూ కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకున్నాడు. అతడి దెలక కఠినశరీరమో అంత సున్నితహృదయమని నా కనిపించింది.

నలభైరోజుల వేసవి సెలవులు మంగవతి తలపులతో అతని లేఖలతో గడిపేసి టాను చేరుకున్నాను బస్ దిగిన అనంతరం వెళ్ళాడు.

'హలో గురూ' అని కొగలించుకున్నాడు

హలో అంటూ 'మంగవతి! కులాసాయేనా' అని అడిగాను

'నా కేమిటోయ్' మునుటి కంటే ఒళ్ళు లావెక్కిందంటున్నారు పెద్దలు, అన్నాడు నవ్వుతూ.

నా పెట్టే బేడా అంతా వాళ్ళింటికే చేర్పించాడు. ఆ రోజంతా మంగవతి ఇంట్లోనే గడిపాను పాపం మంగవతి తల్లి స్కూల్లో స్వీపరు. ఆమె తన స్వల్పవేతనంతో సాకుతూంది.

'మా అమ్మ ఈ వస్తాడుని మేవడానికి పడేశ్రమ అంతా ఇంతా కాదోయ్! ఏం చేసేది చెప్పు? ఎంత ప్రయత్నించినా ఉద్యోగమే దొరకదాయె!' అన్నాడు మంగవతి.

నాకు చాలా బాధ కలిగింది. వాళ్ళ గృహస్థిని నేను వర్ణించలేను కాని నా జీవితంలో అంత పేదవాళ్ళని యెప్పుడూ చూడలేదు ఆ నా డెలాగో గడిచిపోయింది. మరునాడు నే లేచే సరికి ఏదైంది. నా పెట్టే బేడాతోనూ మంగవతి కూడా కనిపించలేదు.

'బాబూ! అబ్బాయి నీకోసం యెక్కడో గది చూశాడు. దాంట్లో నీ సామాన్లన్నీ

పెట్టడానికి పోయాడు నిన్ను స్నానం చేసి సిద్ధంగా వుండమన్నాడు,' అని వాళ్ళమ్మ చెప్పింది.

నేను అరేబియన్ రోజుల్లో అమ్మాయి మొగించుకుని, బ్రాపు దుప్ప్యకుంటూ కూర్చున్నాను ఇంతలో మంగవతి వచ్చాడు అతడు తెచ్చిన సైకిల్ మీదనే బయటదేరాం

అది సిక్ వాడీ మంగవతి సైకిల్ స్వీడుగా తొక్కుతున్నాడు 'మంగవతి! ఇచ్చేమిటోయ్' తిరిగి తిరిగి ఈ వీధిలో చూశావేమోయ్' అని అడిగాను

'ఔను యేం' అన్నాడు.

నేను సమాధానమివ్వలేదు. ఒక చిన్న ఇంటిముందు సైకిల్ దిగాం మెయిన్ గేటు దాటగానే చూగది. రూం మాత్రం నేలగాదు. కరెంటు వసతైతే లేదు గాని శుభ్రంగా నాకు సరిపోయేలాగుంది. గదిలోనే నా వెంచర్ క్వెస్టర్ స్వామి పటమ్ముందు అగరుబత్తులు దివ్యంగా వెల్లుతున్నాయి పగిలిన కొబ్బరిచక్కలు పున్నమి చంద్రుడిలాగా కనిపిస్తున్నాయి. ఇదంతా మంగవతి పని అని నాకు తెలుసు.

"ఎలావుంది మన ఆరేంజిమెంటు," అన్నాడు మంగవతి.

"బ్రహ్మాండంగా ఉంది," అన్నాను అంతలో ఇంటి యజమానురాలు వచ్చింది "నీవేనా బాబూ వుండేది, అని అడిగింది "ఔను," అన్నాను.

"బాబూ మేం పేదవాళ్ళం. అందుకే నీకిచ్చిన గదికీ, మా గదులకూ మధ్యన

దర్వాజ పెట్టించడానికి నిర్లక్ష్యమైంది అందుకే తడక కట్టాము. యేమీ అనుకోకు," అన్నది.

నే నా విషయం గమనించలేదు. తడక వైపు చూశాను. నాకు చవ్వాచ్చింది "ఫరవాలేదండీ!" అని పూచుకున్నాను

"బాబూ: ఇంటి కిరాయకుమాత్రం ఆలస్యం చేయరాదు," అన్నది.

"సరే," నన్నాను.

ఒక్కక్షణం ఆగి నుళ్ళీ మొదలు పెట్టింది "బాబూ: నువ్వు పాలరూ పెరుగుకూ యెక్కడకూ పోకు. మర ఇంట్లోనే దొరుకుతాయి. మా బ్రతుకంతా మా గేదెలపైనే ఆయన చేసే పోలీసు పనికి యేం జీతం వస్తుందో చెప్పు" అని ముగించి వెళ్ళిపోయింది.

తన భర్త పోలీసని, వాళ్ళు పేద లనీ, పెరుగు పాలవీ తన దగ్గరే కొన మనీ, ముఖ్యంగా అద్దె చక్కగా ఇచు కోవాలనీ చాలా సున్నితంగా చెప్పకోవ డములోని అమె నేర్చు చూసి నాకు ఆశ్చర్యం వేసింది.

. "మంగపతి! ఇంతకూ అద్దెం తన్నావ్?" అని అడిగాను.

"పదిరూపాయలేనోయ్," అన్నాడు

నా కా ఇల్లు నచ్చింది. కాని ఒకటే బాధగా వుండేది. ఏమిటంటే మా డ్రైనింగ్ స్కూలు అక్కడికి చాలా దూరంలో వుంది. 8 గంటల స్కూలు కోసం 7 గంటలకే బయలుదేరాల్సి

వచ్చేది మళ్ళీ ఐదుగంటలవరకుగాని ఇల్లు చేరేవాడినికాను. సాధారణంగా నేను వచ్చే వేళలో మంగపతి బల్ బుల్ సితార్ పై పాటలు పాడుతూండేవాడు నాకు అలసట తోచేదికాదు. ఎంతటి విచారంలో ఉన్న మనిషినైనా సవ్వించ గలడు మంగపతి అది అతనిలో వున్న ఒక ప్రత్యేకత సాధారణంగా నా గది లోనే వుండేవాడు_నే నుండని వేళలో నా గదిలో ఉండేవాడో లేదోకాని, నే నుంచేమాత్రం న న్నొదిలి పోయేవాడు కాదు

అప్పటికే రెండు నెలలు గడిచాయి ఆ రెండు నెలల్లో మంగపతి నాకు సితారు నేర్పాడు. అప్పుడప్పుడు నేను సితారుపై పాటలు పాడుకొనేవాడిని. ఆ గది జీవితం అదొక ఆనందం కలిగించేది.

ఆనాడు ఆదివారం మంగపతి నేనూ చదరంగం ఆటకు కూర్చున్నాము. ఆట పట్టుగా సాగుతుంది మంగపతి అటలో ఉద్రేకపడతాడు కనుక నే నాతనితో మనస్ఫూర్తిగా ఆడకపోయేవాడిని. దుర దృష్టవశాత్తు నేనే గెలిచాను. "ఛీ!" అంటూ కాయన్నుని నేలకు కొట్టాడు.

అలాంటి పరిస్థితుల్లో నే నతడికో మాట్లాడకపోయేవాడిని. అతడే అనే వాడు "పెద్దపేయ రనుకోకోయ్. నిన్ను ఓడించేస్తానోలేదో చూడు!" అని. కాని, అప్పుడు మాత్రం అలా అనలేదు. "మున్నా: కాసిని మంచినీళ్ళు పట్టా..."

అని కేకేశాడు. నే నాశ్చర్యంగా చూస్తూకంతా అయోమయంగా తోచింది. మళ్ళీ వుండిపోయాను. ఎవరో అందమైన యువతి నీకళ్లనుతో మా గది ద్వారం గుండా ప్రవేశించి గ్లాసు క్రింద పెట్టింది.

మంగపతి ఒకసారి ఆమెను క్రింది వరకూ చూసి, నీళ్ళు త్రాగేశాడు గ్లాసు పుచ్చుకొని మున్నా చెళ్ళిపోయింది.

“అయి! ఈ అమ్మాయి ఎవరు? ఈతని రెలా తెలుసు.” అని నా రిపి పించింది. ఆనాడు సాయంత్రం మంగపతి చెప్పాడు. “ఏమోయ్! మున్నాను చూశావుగా! ఎలా ఉందంటావో?” అన్నాడు

“చాలా బాగుంది.” అన్నాను

“ఏరిఏరి ఆరూము తీసుకోవడంలోవి ఆంతర్య మేమిదో అర్థమైందా.”

“ఐంది”

“వీవు నా స్నేహితుడివి కనుక చెబుతున్నా. మా మధ్యని కలలోకూడా అడ్డు రాకూడదు. కిరీసుగా చెబుతున్నందుకు డమించు.”

“అడ్డు ఏచ్చేంత అనిపేకీనా మంగపతి.” అన్నాను.

ఇక మంగపతి యేమీ మాట్లాడిలేదు. అతడు మున్నాను ఎన్నాళ్ళుగా చూస్తున్నాడో. ఎన్నాళ్ళుగా ఆ కోరికి అతనిలో నిండివుందో యెవరికి తెలుసు. మున్నాకూడా మంగపతి అడిగగానే నీళ్ళు తెచ్చిచ్చింది. అనలు సిక్కులు వరాయివాళ్ళకు కనిపించరు. ఐనా వీళ్ళ మధ్యన స్నేహం ఎలా కుదిరింది? న

నాకే అనిపించింది—‘ఆ మాత్రానికే ఆమె మంగపతిని ఎవ్ చేసి.దా?’ - అని, బాళ్ళలోఘోషావా చదువు నంస్కారాలున్నాయిగా అని అనుకొని నమాధాన పడాను. ఒకడేక నా ఈ ఆలోచనే సరైనదైతే మంగపతి మోసపోతాడు. ఐనా నా కెండుకని ఊరుకొన్నాను

ఆ నిలంతా గడిచిపోయింది ఒకటవ చారీకుగ నాకు స్తయిఫండ్ చొరికింది ప్రకృత వస్తుకీ మంగపతికి రెండు రూపాయు దీన్ని రిచ్చాలి. రేకుంటే అతడు ముక్తికైపు పుక్కులను వివరిస్తూ సమ్మె చేస్తాడు.

మంగపతి నేనూ హోటలు తెళ్ళి తిరిగి వచ్చాం—మ్యాట్టికి పోదామని పోరుపెట్టాడు నా వాండ్లో అట్టే బాగ నేనుండున అతడినే పొమ్మని దమ్ము నిచ్చాను—చెళ్ళిపోయాను. ఆ నాడంతా తలనొప్పితో బాధపడ్డాను. రాత్రి విద్ర రాశేది. తెల్లారేసరికి నా వాళ్ళే నాకు బయ్యగా తోచింది. నెమ్మ నేను స్పర్శిం చుకొని చూస్తే కఠిరం మండిపోతోంది. చాలా తీవ్రత్యం అవహించిందిని అర్థ మైంది ముఖం కిడికొని. కాపీ తాగి వచ్చి పండుకొన్నాను. ఎంతసేపు విద్ర పోయానో నాకే తెలియదు. నేను లేచే గరికి చీకటి పడింది కడవులో అకలి దహించి వేస్తూంది. అన్నం తింటే జ్వరం తీవ్రమౌతుందని డియం. గదిలో

దీపం వెలిగించుకొని బజారుకెళ్ళి పళ్ళు తిని వచ్చి పడుకొన్నాను. నాన్న గురించి. క్లాసు మేట్సుని గురించి ఆలోచిస్తూంటే కనుకు పట్టింది ఎప్పుడు లేస్తున్నానో, యేం తింటున్నానో, యెప్పుడు కడుకుంటున్నానో - ఏమీ ధ్యాన లేదు. రెండు రోజులు గడిచాయి నా జ్వరం తీవ్రమైంది. లేవలేనంత బలహీనంగా తయారయ్యాను

నాన్నను జ్ఞాపకం చేసుకొని భోరున యేడ్చాను. ఆయనకు ఉత్తరం వ్రాయడానికూడా నాలో శక్తిలేదు. నా మీది నాకే అనన్యంగా వేసింది. కంటికి నిద్ర

రాలేదు. జ్వరం భరించరాకుండా వుంది. ఏడుకొండలస్వామికి ఏడుస్తూ మొక్కుకున్నాను.

దాదాపు అది 12 గంటలవేళ. నా గది తలుపు తెవరో తట్టారు

“తోయండి” - అన్నాను, తలుపు తోసుకొని మున్నాయే వచ్చింది. నా కాశ్చర్యం చేసింది. మెల్లగా “ఏం కావాలంటి?” - అన్నాను

“మీకు వాళ్ళు బాగా లేదనుకొంటానూ!” - అన్నది.

“బాను మూడు రోజులుగా నాకు నేనే భారంగా ఉంటున్నాను,” అన్నాను.

“మీ స్నేహితుడు రావడంలేదా?”

నే నామెవైపు చూశాను తలుపు కొరిగి నిల్చున్నది. తలపై న కొంగు వేసుకున్నది. ఆమె విశాల నేత్రాలలో నే నానింకను బాటం ఏదీ కనిపించలేదు.

“ఆయన రావడం లేదండీ,” అన్నాను.

“మూడు రోజులుగా మీరు నిరాహార మేనా?”

“ఔను.”

“పాలో, ఎండో తీసుకో లేక పోయారా?”

“నేను లేవలేని స్థితిలో వున్నాను, ఎవరు తెస్తారు?”

“పాలు మా ఇంట్లో దొరుకుతాయని మీకు తెలియదా?”

నే నేమీ మాట్లాడలేదు. ఆమె వెళ్ళిపోయింది. నే నామె మంచితనం గూర్చి ఆలోచిస్తూ కళ్ళుమూసుకొన్నాను, పది నిమిషాలు గడిచాయి.

“లేస్తారండీ,” అన్న మున్నా కంఠం వినిపించింది. కళ్ళు తెరిచాను నేను లేవలేను ఆ జ్వరం శత్రువులకూడా రాకూడదు. నన్ను పూర్తిగా అశక్తుడిని చేసింది.

“ఎందుకూ?” అన్నాను

“పాలు త్రాగాలి,” అన్నది

“ఇవ్వండి”

“వండుకొని త్రాగలేరు, చూడదు కూడా, లేవండి”

నా కళ్ళల్లో నీళ్ళు నిండాయి. “లేవ లేనండీ!” అన్నాను.

“లేవలేరూ! జ్వరం అంత తీవ్రంగా ఉందా!” అంటూ ఆమెనున్ను స్పృహించి ఒకసారి ‘అగ్గా!’ అని ఊరుకుంది “ఏమైందండీ?” అన్నాను.

“ఏంలేదండీ — మీ జ్వరం ఎక్కువైంది. ముందునుంచే జాగ్రత్తపడితే బాగుండేది,” అన్నది

“ఔను, నిజం!” అన్నాను

నా చేతులువట్టి, వీపుపై చేయి ఆన్ని, లేపి కూర్చోబెట్టింది. ఏదో రెండు మాత్రలు డింగించింది. కాసిని మంచి నీళ్ళు గొంతులో పోసింది. వేడిపాలు త్రాగించింది. నేను దీర్ఘంగా ఆమెనే చూస్తున్నాను ఆమె అనన్యసంస్కారానికి నా హృదయం చుంగి సలాములు చేసింది నిర్మలమైన ఆమె ముఖంలో సచ్చీలం మూర్తీభవించిఉంది. ఆమె ముఖంలో నిర్మలత ప్రళాంతత తప్ప నా కళ్ళు ఏమీ చూడలేకపోయాయి

“కాసే పిలాగే కూర్చోని, తరువాత పడుకోం” డని చెప్పి వెళ్ళిపోయింది.

నాకు దూరమైన అమ్మ జ్ఞాపకం వచ్చింది. రెండు కన్నీటిబిందువులు రాలిస్తాయి ఒక ఐదునిమిషాల తర్వాత పడుకొన్నాను

మరునా దెనిపిది గంటల వేళ న న్నెవరో లేపారు. కళ్ళు తెరిచి చూస్తే మున్నాయే కనిపించింది “ఎలా వుంది

జ్వరం?" అని అడిగింది

నాకు నేనొక హిమాలయంలా తోచింది నిన్నిటిలాగా మోలడానకింకాదా శక్తిలేదు. మూగగా కడిచేయి ఆమె కందించాను. ఆమె నా చెయ్యిచూసి అదిరి పడ్డట్టుంది నా జ్వరంగురింది ఏదో మాట్లాడుతుం ద ను కొన్నాను నే ననుకొన్నట్లుగా జరగలేదు.

"ముఖం కడుక్కుంటారా?" అని అడిగింది మున్నా. నాకు నవ్వు - బాధ రెండూ కలిగాయి.

"కడుక్కోవాలనే వుంది కాని..." అని ఆగాను.

మున్నా నన్నులేపింది నాపైనిండుగా బ్లాంకెట్ కప్పింది. బ్రష్పై పేష్టుంచి బావిదగ్గరకు తీసికెళ్ళింది. నేను పళ్ళు తోముతూ కూర్చున్నాను. మున్నా వెళ్ళి వేడినీళ్ళు తీసుకొచ్చింది. ముఖం కడుక్కొని గది చేరుకున్నాను. ఒకసారి నా ముఖం అద్దంలో చూసకున్నాను. అద్దం పగలగొట్టాలనిపించింది పెద్దగా పెరిగిన జుట్టు ముఖంమీద విచచ్ఛలవిడిగా విహారము చేస్తోంది. కళ్ళు లోపలికి పోయినాయి; ముఖమంతా ఈడ్చుకుపోయింది, మెల్లిగాజుట్టుదువ్వుకు పడకపై కొరిగాను

మున్నా మళ్ళీ పాలు తెస్తుందని నాకు తెలుసు. పాపం వాళ్ళు పేదలు నాకు పోసే అర్ధశేరు పాంముక్కుంటే ఆరణాలొస్తాయి. పేదరికంలో స్పృహదార్యం మున్నాలో ఎలా భాసిస్తుందో నా కర్తం

అయింది ముఖ్యంగా మున్నా ప్రవర్తనే నాకు విచిత్రంగా తోచింది అసలీ ఆడదాన కింతదర్శం ఎలా కలిగిందా అని పించింది.ఇంతలో "పాలుతీసుకొండి"- అంటూ మున్నా రానే వచ్చింది నేను లేచి కూచున్నాను. పాలందుకున్నాను మున్నా వెళ్ళి తలుపు కొరిగి నిలబడింది. పలుచనైన చుట్టుచాటుకు జారుతున్న చంద్రబింబంలా ఆమె ముఖం ముసుగులో నిర్మలంగా ప్రకాశిస్తోంది. నేను పాలు త్రాగుతున్నాను - మున్నా అడిగింది. "ఏమండీ, ఇంత జబ్బుచేస్తే మీ ఆమ్మా నన్నలకు జాబై నా వ్రాశారా"

"నా కమ్మ చిన్ననాడే దూరమైంది. నాన్న ఎప్పుడూ పూళ్ళో వుండడు -" అన్నాను.

"క్షమించండి, మీకు బాధ కలిగించానేమో," అన్నది.

"లేదు" అని పూరుకున్నాను.

మున్నా సపర్యలతో 4,5 రోజులలో నా జ్వరం నయమైంది. ఆనాడు సోపవారమనుకుంటాను. నేను స్నానం అడిముగించుకు బడికి పోతున్నాను మెయిన్ గేటులో ప్రవేశిస్తున్న మున్నా "ఎక్కడికండీ?" అని అడిగింది.

"స్కూలు కెళుతున్నాను-" అన్నాను "వెళ్ళకండి," అని అదేశించినట్లుగా చెప్పింది

"కారణం?" అన్నాను.

"అవి తరువాత చెబుతా," నని లోనికి వెళ్ళిపోయింది

తిరిగి గదిలో కొచ్చి కూలబడ్డాను. తైం ఏడు ముప్పయి అయింది. మున్నా తల్లి సనులన్నీ హడావుడిగా చేసేస్తుంది. ఇంట్లో గిన్నెలచప్పుడు విపరీతంగా వినిపిస్తోంది. నాకు ఏమీ తోచలేదు. చివర వందరగా పడివున్న పుస్తకాలన్నీ చక్కగా పెడుతూ కూర్చున్నా. ఇంతలో మున్నా తల్లి వచ్చింది.

“నమస్తే బాబూ! పీతో ఒక అవసరం ఉంది. మనం ఒకగేదెని కొన్నాం. ఒక ఇరవై రూపాయలు తక్కువై వున్నాయి. నీ దగ్గర డబ్బుంటే తప్పకండా ఇస్తావని వచ్చాను,” అన్నది. నా స్టయిఫంట్ డబ్బూ - ఇంటి డబ్బూ కలిపి నా దగ్గర యేతైరూపాయలున్నాయి, కనుక లేవనలేకపోయాను.

ఇరవై రూపాయలు తీసుకొని సంతోషంగా వెళ్ళిపోయింది. మంగపతిని కలవాలని మనసు తొందర పెట్టింది. మున్నా నన్ను ఉండమని ఆదేశించింది. ఇంకొకగంట గడిస్తేనే గాని మున్నా తల్లి వెళ్ళిపోదు. అప్పుడుగాని మున్నా రాదు. మంగపతి ఇల్లు నా గదికి అట్టే దూరంలేదు. పది నిముషాల్లో వాళ్ళిల్లు చేరుకున్నాను. ఆయనతల్లి ఇంటిముందు ఊడుస్తోంది

“అమ్మా! మంగపతి వున్నాడా? వారం రోజులుగా కనిపించడం లేదేం?” అని అడిగాను.

“ఉన్నాడుబాబూ,” అన్నది. ఆమె

మాటల్లో నా కేదో అసాధారణత కనిపించింది. నేను లోనికి దారితీశాను.

“ఇప్పు డింట్లో లేడు బాబూ, చాలా సేపైంది వెళ్ళిపోయి. ఇంకా రాలేదు,” అన్నది ఆయనతల్లి.

“రాగానే నే రమ్మన్నానని చెప్పండి,” అన్నాను.

“వాడిక నీ దగ్గరికి రాడు బాబూ.”
“ఏం? మంగపతికి నా మీద కోపమొచ్చిందా? ఆన లేం జరిగిందమ్మా!”

“ఏమోబాబూ! నీ ముఖం చూస్తేనే పాప మంటాడు,” అని ఊరుకుంది.

నామనస్సుకు చాలా బాధనిపించింది. నా ముఖం చూడరానంత పాపం నే నేం చేశాను? అతడికి నామీద కోపం ఎందుకు కలిగిందో? ఇంకా ఏ వే వో ఆలోచనలతో మధనపడుతూ గదిలోకొచ్చి పడ్డాను.

కాసేపటికి మున్నా వచ్చింది “కూర్చో”మని కుర్చీచూపించాను. ఆమె కూర్చోలేదు. ఎప్పటిలాగే తలుపుకొరిగి విల్చున్నది.

“స్కూలు తెళ్ళకుండా ఆపడంలో మీ ఉద్దేశ మేమిటి?” అని అడిగాను.

“మీ కొచ్చింది మామూలు జ్వరం కాదు తగ్గిందికదా అని బయట తిరుగుతే ప్రమాదం. ఇంకొక రెండు రోజుల వరకు విశ్రాంతి అవసరం,” అని చెప్పింది.

“మీరు డాక్టర్ చదువుతే బాగుండే

దేమో, "అన్నాను నవ్వుతూ. ఆమె నవ్వి కాని అలా జరగలేదు. రెండు నిమిషాం
 పూరుకున్నది. వెళ్ళిపోతుం దనుకున్నాను పాటు గది నిశ్శబ్దంగావుంది. నేను

ఉండబట్టలేక అడిగాను - "ఏదైనా సనుండి వచ్చారా?" అని.

రాణి " అన్నది కలకేవలముగా చిన్నది అప్పుడు ఎంగలవలన రమ్మంటారా?" అని అడిగాను.

"ఎందుకూ?"

"మీ కాయన స్నేహితుడు కదా : అందుకు."

"మీలాంటి అమాయకులు తప్ప అలాంటి పశువుల్లో ఎవరు నేస్తం చేస్తారు?" అన్నది కఠినంగా.

నా కమితాశ్చర్యం వేసింది. "ఏమిటంటున్నారు?" అన్నాను.

"ఆయన శరీరంలాగే ఆయన మనసు కూడా ఒక కఠినశిల. ఆడదంటే ఆయన ఉద్దేశ మేమిటో నేను వివరించలేను. ఆయన ప్రతిరోజూ చేసే గలాటాకు పాడే ప్రేమగీతాలకూ అంతూ పంతు లేదు. నా కాయనంటేనే ఒళ్ళుమంట."

"ఐతే మంగపతి అంటే మీకు ద్వేషమా?"

"ద్వేషం కాక పోయినా పరమ అసహ్యం. రోజుకు పదిసార్లయినా నా చేతినుంచి నీళ్లు త్రాగేవాడు; అందించ లేక వచ్చేవాన్ని. మా అమ్మ వాడై వప్పుడల్లా 'మున్నా! మంచిసీళ్ళు' అని కేకేకేవాడు చీ, ఆ పశువును గురించి ఆలోచించడమే నేరం," అని ఊరు కున్నది మున్నా

నా కింతా అర్థమైంది నేననుకొన్న

ట్లుగా మంగపతి మోసపోయాడు. ఏదో అఘాయిత్యం చేయబోతే మంచిబుద్ధి గెప్పిపంతుంది మున్నా

"అబ్బే ఏంలేదు." అంటూ బిరబిరా వెళ్ళిపోయింది

ఆ రోజంతా ఫ్రెండుకు, బంధువులకు ఉత్తరాలు వ్రాస్తూ గడిపాను సాయంత్రం ఆరుగంటలవేళకు మున్నా తల్లి నా గదికి వచ్చింది. "హోటలు కెళ్ళకు బాబూ? భోజనం తయారైంది." అని చెప్పి వెళ్ళిపోయింది.

నేను డబ్బు లిచ్చినందుకుగాను ఆమె చేసే సత్కారం ఇది. ఎనిమిదిగంటలకు మున్నా వచ్చి భోజనానికి తీసుకెళ్ళింది.

వాళ్ళ వంటఇల్లు ఎంత చిన్నదైనా ఎంతో అందంగా కనిపిస్తూంది అమర్చు లోని నేర్పు నాకు చాలా నచ్చింది, నిశ్చ ణంగా కూర్చున్నాను.

"బాబూ! మీరు బ్రాహ్మణులు. కను కనే ఇంట్లోకి రానిచ్చాను. ఇంకొకరైతే గడప తొక్కనీయను మాకు బ్రాహ్మ డంటే చాలా భక్తి," అని చెప్పకుంది వాళ్ళ అమ్మ.

సయించినంతవరకు తినివచ్చి గదిలో పడాను. తొందరగానే నిదురపట్టింది.

ఉదయం ఎనిమిదిన్నరకి వెలుకువ వచ్చింది బడిచేళ్ దాటినందుకు విచారం కలిగింది మధ్యాహ్నం పోతే సరి అని ఊరుకున్నాను

స్నానం అదీ అరగంటలో ముగించి స్వామికి అగరువత్తులు వెలిగించాను. నాకు సరీయైన ఆరోగ్యం ప్రసాదించిన స్వామి చరిత్రాను హృదయాంజలు అర్పించాను చివరసారిగా నమస్కరించి వెనుదిరిగాను.

తలవంచి, కళ్ళుమూసుకొని అంజలి ఘటించిన మున్నూర్తి కనిపించింది. ఏ మహాశిల్పి మలచిన దివ్యసుందర విగ్రహమో అనిపించింది.

ఆమె కళ్ళు విప్పింది. నా చూపులు ఆమెపైనుంచి మరలిపోయినాయి.

“మీరు చాలా మంచివారండీ,” అన్నది మున్నూ.

ఎందుకో ఏమో అర్థమవలేదు. ఎందుకూ అని నే నడగలేదు.

“మీరు ప్రతిరోజూ శ్లోకాలు చదువుతారు. ఈ వేళ మానేశారే?” అని అడిగింది.

“మనసులో చదువుకున్నాను.”

“నాకు మీ నోట జారే ప్రతి పదం ఏనా లనిపిస్తుంది,” అన్నది.

“ఉహూః” అన్నాను మున్నూ మాటలతీరు నాలో సంభ్రమాశ్చర్యాలను కలిగిస్తూనేవున్నాయి.

“మీ రేమీ అనుకోనివక్షంలో ఒక పాట పాడండి,” అని అడిగింది

“తప్పదా?” అన్నాను.

“ఉహూః”

నాకు వచ్చిన పాటేదో పాడేశాను.

అర్థముకుళిత నేత్రాలతో తన్మయంగా విన్నది మున్నూ.

“మీరు పాడుతుంటే నన్ను నేనే మరచిపోయానని” అన్నది ఆమెతో పొంగే ఆనందావేశాలు నాలో తెలియని ధయాన్ని కలిగించాయి.

“మీ ధోరిడి నా కెం అర్థం కావడం లేదు,” అన్నాను.

“మగవాడిలోవున్న లోపమే అది,”

అని బిరబిరా వెళ్ళిపోయింది. అప్పటికి మున్నూ ఆంతర్యం యేమిటో నా కర్ణమైంది. ఐనా ఈవిడ విడమర్చి చెప్పక చిక్కులో పెట్టిందే అనిపించింది. ఇన్ని రోజులుగా ఏ భావన లేకుండా నిర్మలంగా వున్న నా మనసులో ఏదో భావం ప్రవేశించి గిలిగింతలు పెట్టింది.

నేను పొరపడుతున్నానా? నేను చేసేది నేరమా? ఆమెను, ఆమె మాటలను తప్పుగా అర్థం చేసుకున్నానా? నాలో కాసేపు ఆత్మ విమర్శ జరిగింది నేనే గెలిచాను. మున్నూ నాదే అన్న భావం నాలో దృఢపడింది. ఆమె పలికిన పలుకులు చెవుల్లో ప్రతిధ్వనిస్తుంటే ఆమె తియ్యని సాన్నిహిత్యపు టనుభూతులు నన్ను పరవశుడిని చేశాయి.

నన్ను నేనే మరచిపోయాను. ఆనాడు నా ఆనందానికి అవధులే లేవు మున్నూ లాంటి విశాలహృదయం గల మనిషి నాకు ప్రపంచమంతా గాలించిన దొరుకు

ందా ఆమె సుందర చివసంలోని

విర్మలత చంద్రుడిలో గూడా కనిపిస్తుందా? అసాధ్యం... ఆనాడంతా నేను అతని అభ్యుదయం అనుభవించినాను.

మళ్ళీ కెళ్ళాకాది. ఏదీకూడా కాదాది! మున్నా రావాలి; ఆమె హృదయంపై వారిపోవాలి. నన్ను బ్రతికించిన మున్నా నహృదయంలో పూర్తిగా నిండిపోవాలి. నాకు నిమగ్నం యుగంగా తోచింది. అతి కష్టంగా ఆరాతి కరగిపోయింది.

పాలు తీసకొని మున్నాతల్లి వెళ్ళిపోయింది. ఇక మున్నా వస్తుంది. నాలో ఉత్సాహం పొంగిపోయింది. మున్నా రావడానికెక్కువకాలం పట్టలేదు. విశ్వబద్ధంగా వచ్చి తన స్థానంలో నిలబడింది.

మళ్ళీ అదేస్థలం. అలాగే తలపై మున్ను వైట. అదే అంగకవళిక. విజంగా మున్నా సౌందర్యరాసి. ఆనాడు నాకు తెలియకుండానే ఆమెను కలయజూశాను. ఆప్రయత్నంగానే "మున్నా" అని పిలిచాను.

మున్నా "ఊం," అంది.

"నా పొరపాటు నా కర్తవ్యమైంది మున్నా." అన్నాను.

"ఐతే నా బ్రతుకు ధన్యమైంది." అన్నది.

అది నా బ్రతుకువరిత్రలో చెదిరిపోని సంఘటన. ఆరోజునే మున్నా విశాలనేత్రాలలో నన్ను చూసుకున్నాను. ఆనంద ఫలకీతయై ఆమె రాల్చిన బాష్పాలు బుగ్గలపై జారుతూంటే నా

హస్తాలతో తుడిచివేశాను. ఆనాడే నాకు మున్నా చల్ల నిహృదయంలో సంపూర్ణ ప్రాణం లభించింది. ఆమె వెళ్ళని స్వర్గం వోచి అనంతం ఆనాడే కనిగింది.

ఆనాడు నేను పరవశించి పాడాను. మున్నా మైమరిచి అడింది. నాకు ఆశ్చర్యమేసింది. మున్నా సంస్కారవతియే గాక కళావతి. నా భాగ్యానికి గర్వపడ్డాను.

నా కెందుకో తీవ్రంగా దగ్గుపొడి వచ్చింది. దగ్గుకూ పడకపై కూలబడ్డాను. మున్నా అత్రంగా నన్ను చేరింది. గొంతుపై స్పర్శించింది. గ్లాసెడు నీళ్ళు త్రాగించింది. మున్నా నా పడకపక్క నిలబడివుంది. చేయిబట్టి కూచోబెట్టాను. హతాత్తుగా నామీద వారింది. నన్ను మ్రింగేలా చూసింది.

"ఏమిటి మున్నా! అలా చూస్తున్నావో?" అన్నాను
"నన్ను నేను చూసుకుంటున్నాను." అన్నది.

నాకు మున్నా భావం అర్థమైంది. ఏమీ మాట్లాడకుండా పూరుకున్నాను. ఇంకా ఆమె చూపులు నాపై నుంచి మరల్చలేదు. నాకే సిగ్గనిపించింది. నేను కిటికీలో గుండా చుల్లెపండిరిపైకే దృష్టి మళ్ళించాను. మున్నా నాగడ్డంపట్టి నాముఖాన్ని తనవైపు త్రిప్పుకుంది.

"ఏమిటి మున్నా!" అని అడిగాను.
"నా నోరు మూగవోయింది. నాకళ్ళతో చెబితా వినండి." అన్నది.

“నా కాలక్తి లేదేమో!” అన్నాను
 నవ్విడిచుకున్నది మున్నావోవీవో
 మాట్లాడాలని మనసు అక్రమడిచున్నది.
 కాని యేమీ మాట్లాడలేకపోతున్నాను.
 కొద్దివేళలో మున్నా పలకరించింది...

“ఏమండీ : నాకు ఓ లో స్థానం
 వుండా : విజంగా చెప్పండి.” అని.

“మున్నా : పరిహాస మాడుతు
 వ్నావా : నా సర్వస్వాన్నీ దోచి పైగా
 వాలో చోటుండా అని అడుగుతావేం...”
 అన్నాను.

మున్నా పరవశించిపోయింది ప్రేమా
 మృతపరివ్వంగనంలో నన్న పరవశింప
 చేసింది ఒక అరక్షణం అలాగే ఉండి
 పోయాం.

బయట యెవరో తలుపు తట్టారు.
 మున్నా భయంగా వెళ్ళిపోయింది. నేను
 కూర్చున్నాను.

“మున్నా!” అని బయటినుంచి కేక
 వినిపించింది. ఆ కింకరం మున్నా తిట్టింది
 మున్నా తలుపు తీసింది. వాళ్ళు లోనికి
 వెళ్ళిపోయారు. నామనసు కుడుటవడింది.

అనాడు నాకు బడిపై రోతకల్గింది.
 ఇంట్లోంచి బయటకై నా పోలేడు. కాలం
 కేరంగా ఏడుస్తున్నట్టు తోచేది. ఆ
 శెలంతా నేను శిక్షణాయానికి పోలేడు.
 నాకు స్తయిపందారాదని తెలుసు. దబ్బు
 కోసం నన్నకు ఉత్తరం వ్రాశాను. దబ్బు
 వస్తుందిని నాకు తెలుసు. నేను శిక్షణా
 లయాన్ని మాని మున్నాతో కాలం

గడవడం భవిష్యత్తు జీవనానికి ప్రవగాయక మనినాకు తెలుసు కానికే గానూను విడిచి ఉండలేకపోయాను. మున్నా ప్రతిరోజూ స్కూలు వెళ్ళుచు పోకుపెట్టేది, స్కూలు పేగుతో ఒక గంట కేసుల్లో తిరిగి గది చేరేవాడిని. మున్నా నన్ను గాఢంగా విశ్వసిస్తోంది. నేను చెప్పిందల్లా నిజమనుకుంటోంది. కనుక నన్ను ఏమానించలేదు ఆ నెలరోజులలో మా చుట్టూన పెరిగిన ప్రేమ అనిర్వచనీయం మమతా అనురాగాలకు ప్రతిరూపాలుగా పూవుకు తావిలాగా మెదులుతూన్నాం

ఆనాడు శనివారం. నాన్న పంపిన యం. వో. అందింది. ఆ రోజు నాకు ఘాతవరం, కనుక ఉదయాన్నే దేవుడికి కొబ్బరికాయ కొట్టాను. దేవుడి ప్రసాదం మున్నాకొరకు దాచివుంచాను. ఎనిమిది గంటల వేళకి మున్నా వచ్చింది దయామయుడైన స్వామికి నమస్కరించి ప్రసాదం స్వీకరించింది ఒకరి ప్రక్క ఒకరం నిలచి స్వామికి నమస్కరించాం. దేవుడు మమ్మల్ని దీవించినా డనుకున్నాం.....

మున్నా రోజాలాగా నా ప్రక్కన కూర్చున్నది. తీయని కబురేవో చెబుతుంది. నా మన సానాడు నాన్నవైపు మరలింది. ఆయన చొక విషాద జీవితం. ఆయనకు డబ్బుకొరకు ఉత్తరం వ్రాసి నందుకు నా మన సెంతగానో మధనపడింది.

'మున్నాడు విసుగనిసిం చిం దో మేమో', "ఏవండీ, ఈవేళ పరధ్యానంగా వున్నారేం?" అని అడిగింది

మున్నా ముందు బాధరీత మేముంటి; అంతా చెప్పాను పడకమీదినుండి లేచి కిటికీ దగ్గర నిల్చున్నాను. మల్లెపందిరికి ఇవ్వాల ఒక్కపువ్వైనా లేదు. బహుశా మున్నా తెంపుకొని ఉంటుందనుకొన్నాను. నాన్న తలపులు మనసునుంచి మరల్చాలని యత్నించాను. కాని నాకు సాధ్యంకాలేదు. ఆయన మూర్తి నా కళ్ళ ముందు దీనంగా కదలిన ట్లన్నించింది నా కళ్ళల్లో నీళ్ళు నిండాయి.

మున్నా నా భుజంమీద చేయివేసి నన్ను తనవైపు మరల్చుకుంది. నా కన్నీళ్ళు ఆమె కంట పడకూడ దనుకున్నాను. కాని తప్పలేదు.

"మీరు ఎందుకో తీవ్రంగా బాధపడుతున్నారు. నా ముందేమో దాస్తున్నారు. చెప్పండి, నిజం చెప్పండి," అన్నది మున్నా.

"మున్నా. మా నాన్న ఆసౌఖ్య జీవనం, ఆయన దైన్యం తలుపుకు వచ్చింది. అందుకే కన్నీళ్ళువచ్చాయి," అన్నాను.

"మున్నా!" పెద్ద పిడుగుపాటులా ఎవరో అరిచారు.

ఇరు్వర మదరికిటికీలోంచి చూశాం. మున్నా తల్లి అగ్నినేత్రాలతో మమల్ని చూస్తూంది. నాకు ముచ్చెమట్లు పోశాయి.

మున్నా గజగజజలుకుచూ గడిచిపోయింది. వాణ్ణి వెళ్ళిపోయాడు. నే నా గదిలో ఉండితేలిపోయాను. తొందరిగా బయట పడ్డాను. ప్రతిరోజూ పడకొండుగంటలకు వచ్చే మున్నాతల్లి ఈవేళ ఇరవై నిమిషాల్లో తిరిగివచ్చింది. ఏదీ మూసై కనీ చూపు చూసింది ఇక నేనా గదిలో ఉండలేను. మున్నా నా కళ్ళకు కనిపించదు. అనలు మున్నా లేకుండా నేను బ్రతకడమే అసంభవం.

పిచ్చివాడిలాగా టానంతా తిరిగాను. సాయంత్రంవేళ పార్కుకి చేరాను. ఏవేవో ఆలోచనలు మనసును కలవర పెడుతూ వుంటే ఓర్వలేకపోయాను. బాధగా తోచింది. సిగరెట్టుపెట్టె తెచ్చుకొన్నాను. తొమ్మిదిగంటలవరకు పార్కులోనే గడిపి భయం భయంగా యింటిదారిపట్టాను.

తలుపులు తీసేవున్నాయి. మెల్లిగా పిల్లలా గదిలో దూరి తలుపులు దగ్గరగ వేశాను. పడకపైబడి రగ్గు తన్ని పండుకున్నాను. ఎంత కళ్ళు మూసు కున్నా నిద్రరాలేదు. కాలం బరువుగా నడుస్తూంది. వున్నకొద్దీ సిగరెట్లు అయిపోయాయి. పిచ్చిలేచినట్లుగా అనిపించింది. టాను పోలీస్టేషన్ లో 12 గంటలు కొట్టారు. నా కళ్ళు మండుతున్నాయి. ఆకలి దహించి వేస్తూంది. చాలా నీరసంగా వుంది.

పది నిమిషాలు గడిచాయి. ఎవరో నా తలుపు తోసుకొని లోపలి కొచ్చారు.

నాకు మున్నావళ్ళు నన్నేమో అని భయంవేసింది. కాని, ఒక్కక్షణంలో, వచ్చింది మున్నాయే అని గమనించాను. నా భయాశ్చర్యాలకు అంతులేదు.

“మున్నా,” అన్నాను మెల్లిగా
“ఉన్నా,” అన్నది.

ఇక నే నేమీ మాట్లాడలేదు. నా చెయ్యి వుచ్చుకొని మెయిన్ గేటు దాటించింది. రోడ్ పైకి తీసుకొచ్చింది.

“ఏమిటిది మున్నా! ఈ ఆర్థరాత్రి వేళ ఎంత సాహసించావ్. మీ అమ్మ చూస్తే ఇంకేమైనా వుండా,” అన్నాను.
“ఏం ఫరవా లేదు. మీకు చెప్పాల్సింది చాలావుంది. అందుకే వచ్చాను,” అంది -

“ఏమిటి?” అన్నాను.

“తెల్లవారకుండానే మీరు వెళ్ళిపోండి; లేకుంటే మీకు చాలా ప్రమాదం జరుగుతుంది. ఈ పాపిష్టిదాని మూలంగా మీకు యే బాధ కలుగరాదు. తప్పకుండా వెళ్ళిపోండి,” అని ఇంటిదారి పట్టింది.

“మున్నా!” నేను గట్టిగా అరిచాను.
వెనుదిరిగి చూసింది.

“మున్నా! నన్నెంతో నిష్కర్షగా వెళ్ళమంటున్నావు! నిన్ను విడచి బ్రతకడం నా కెంత కష్టమో నీకు తెలియదా? నాకే ప్రమాదం జరిగినా వదిలిస్తాను. మనిద్దరికీ అంగీకారమైన తరవాత యే శాస్త్రమూ అడ్డగించలేదు,” అన్నాను.

“మీ పాదాలు పట్టుకుంటాను; మీరు

పెళ్ళిపొంది. లేకుంటే లేపు ఉదయమే మిమ్మల్ని గురుపీఠానికి తీసుకుపోతారు. మీ నేరానికి ఏవో శిక్ష వదిస్తారు," అని వెక్కిరివెక్కిరి ఏడ్చింది మున్నా.

"మున్నా! మనం చేసింది నేరం కాదు అది మనం పెద్ద మనుష్యుల మధ్యన ఒప్పించలేమా?" అన్నాను ఆవేశంగా.

"మీరు అమాయకులు. నన్ను ఇంట్లో బంధించిగాని విమ్మల్ని గురుపీఠానికి తీసుకుపోరు. మీకు నే నెక్కువగా వివరించలేను. మీరు తప్పకుండా వెళ్ళి పొండి."

"పోలేను మున్నా! నీకు దూరమై పొందే బాధకన్నా, రేపు నాకు విధించే శిక్ష హాయిగా వుంటుంది" అన్నాను.

హఠాత్తుగా మున్నా నా కాళ్ళమీద వడింది. ఆమె కన్నీళ్ళు నా పాదాల మీద రాలిన్నాయి. నాకు భరించరాని దుఃఖం వచ్చింది. మున్నాను లేవనెత్తాను. మున్నా నా ముఖంకేసి చూసింది. ఓ నాడు ఆనందబాష్యాలతో నిండిన నయనాలు ఇప్పుడు బాధాకృతుల్ని వర్షిస్తున్నాయి.

మున్నా మొదలు వెట్టింది: "మీరు పనివాడిలా వట్టుపట్టక వెళ్ళిపొండి. మీ

విదేశీజాబ్బానం యేమైంది. మీ ఇంట్లో మీ కింకా స్థానం వుందని యెందు కను ళుంటున్నారు," అని అడిగింది.

నా గుండెల్లో బండలు వ్రుంచినట్లు తో చింది. పొంగే దుఃఖం కళ్ళని ప గల గొట్టి బయటపడు తుందేమో ననిపించింది. దుఃఖం దిగ వ్రుంగుతూ "నీ ఒడిలోనే ప్రాణాలొదలాలని కోరికగా వుంది మున్నా," అన్నాను.

మున్నా నాపై వ్రాలి బోరున ఏడుస్తూ అన్నది-- "మీరు వెళ్ళిపోని పక్షంలో - కొన్నిగంటల్లో నా శవాన్ని చూడక తప్పదు," అని.

"మున్నా!" అని గట్టిగా అరిచాను. నాలో ఏదో బలవంతమై ఆవేదన ఆవేశంతో మిళితమై బయటపడింది నా దృవి వీధిలో వ్రతి ద్వనించింది. మున్నా ఏడుస్తూ లోని కురికింది. "మున్నా!" అని మళ్ళీ అరిచాను. ద్వారం మూస్తున్న మున్నా చేతులెత్తి నమస్కరించింది. ఒకేసారి కరెంటుదీపాలు అరిపోయాయి. మున్నా ముఖం నా కృనిపించలేదు - దుఃఖాన్ని నిగ్రహించుకోలేకపోయాను. నోటినుంచి గద్గదస్వరం - కళ్ళనుండి అనంత ఆకృధార -

ఆ చీకటిలో - చుక్కం గుడ్డివెలుగులో నాదొక మహా వ్రయాణం...

